

Wiadomości Gospodarcze

Nr. 2. W Krakowie 24 kwietnia 1920. Rocznik V.

Drukowane jako rękopis. — Przedruk dozwolony jedynie za podaniem źródła.
W razie nieotrzymania numeru należy reklamować na poczcie. Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej

Treść Nr. 2: Przyjazd Ministra Skarbu do Krakowa. — Zatwierdzenie wyboru Prezydium Izby handlowej i przemysłowej. — Utrudnienia przy wydawaniu wiz dla podróży do Wiednia. — Pasporty na wyjazd zagranicę. — Wizowanie paszportów zagranicznych przez władze wojskowe. — Projekt zcentralizowania sprzedaży starego żelaza. — Brak marek stemplowych. — Nadzór państwowy nad przedsiębiorstwami bankowymi i kantorami wymiany. — Czasowe zawieszenie cła od niektórych towarów. — Umowa kompensacyjna z Czechosłowacją. — **Sprawy handlowe:** Ceny żelaza. — Ceny dachówek, cegieł i wapna. — Obrót handlowy w Cieszyńskiem. — Wywóz do Holandji artykułów kosmetycznych. — Ceny targowe w Konstantynopolu. — Założenie polskiego Towarzystwa handlowego w Smyrnie. — Stosunki gospodarcze w Rumunji. — Zmiany w rejestrze handlowym.

Przyjazd Ministra skarbu do Krakowa.

W dniu 28 marca b. r. odwiedził Izbę handlową i przemysłową Minister skarbu p. Grabski. Na konferencję, która się z tej okazji odbyła w gmachu Izby, zaprosił prezydium p. Ministra skarbu, wice-ministra prof. Rybarskiego, członków Izby oraz przedstawicieli tut. instytucji handlowych i finansowych.

Prezydent Epstein powitał p. Ministra, dziękując za przyjazd do Krakowa, który uważać należy za dowód chęci osobistego poinformowania się o stosunkach panujących w Małopolsce.

Mowca poruszył w swem przemówieniu sprawy tak aktualne w ostatnich czasach, jak zakaz przyjmowania not 10.000 K, projekt stemplowania not koronowych i przejęcia sprawy austriackich pożyczek wojennych, znajdujących się w rękach przemysłu, handlu i rękodziela.

Prezydent Epstein wspomniał następnie o ustawie o kantorach wymiany, w której to sprawie zabierała Izba głos, wydając opinię sprzeciwiającą się tworzeniu nowych kantorów wymiany. Prawa natomiast nabyte przez istniejące już kantory wymiany winny znaleźć należytą ochronę rządu.

Konieczność reform i poprawa waluty, uporządkowanie finansów przez pożyczkę wewnętrzną, wprowadzenie ulg cłowych dla artykułów koniecznej potrzeby niedostatecznie w kraju produkowanych, jak również sprawa wywozu i przywozu towarów wymagają jak najsilniejszej akcji ze strony p. Ministra.

Omawiając sprawy celne, wspomniał prez. Epstein o bezwarunkowej konieczności ustanowienia nowej nomenklatury celnej, która by się wzorowała na taryfach celnych Zachodu. Za wiele mieści się obecnie w jednej pozycji, a doświad-

czenie Zachodu uczy, że więcej rozczłonkowana taryfa jest przejrzystsza i dla Skarbu Państwa korzystniejsza.

W sprawie reformy podatków i ujednostajnienia ich dla całego Państwa Polskiego zauważył mowca, że Małopolska gotową jest opłacać zwiększone podatki pod warunkiem jednak jednolitości podatków dla całego państwa.

Przy wymiarze podatków wojennych należałoby uwzględnić dewaluację pieniądza w ostatnich latach wojny.

Do uzdrowienia przemysłu krajowego konieczną jest pomoc rządu przez dostarczenie odpowiedniej ilości węgla oraz umożliwienie sprowadzania surowców, półfabrykatów i materiałów technicznych.

Utrudnienia paszportowe oraz ograniczenia ruchu pakietów pocztowych wymagają wprowadzenia możliwie rychłych zmian.

Mowca poruszył w dalszym ciągu sprawę projektu wprowadzenia różnych monopolów, jak zapalkowego, naftowego, spirytusowego i cygaretoowego, oświadczając się przeciwko wszelkim monopolom.

Co się tyczy odbudowy wielkiego przemysłu w Polsce, należałoby zwrócić uwagę w pierwszym rzędzie na przemysł budowlany, gdyż w obecnej chwili inicjatywa prywatna nie może go ożywić.

Odnosnie do projektu ustawy o lichwie zauważył mowca, iż jedyną możliwość uchronienia uczciwego przemysłu i handlu widzi w stworzeniu komisji, która by na żądanie odnośnego przemysłowca lub kupca za przedłożeniem towaru wydała opinię o wysokości cen, jakie wolno będzie pobierać.

Podniesienie handlu i przemysłu związane jest z odpowiednim funkcjonowaniem poczty, telegrafów i telefonów.

Utrudnieniem dla rozwoju ruchu handlowego

i przemysłowego są t. zw. zlecenia wagonowe, brak Rady kolejowej oraz komitetu taryfowego.

Rozbudowanie kolejowego węzła krakowskiego jest dla Krakowa i Małopolski wprost kwestją egzystencji. W ścisłym związku z rozbudowaniem węzła krakowskiego pozostaje wybudowanie linii Kraków—Miechów dla skrócenia drogi do Warszawy na Grojec oraz przedłużenie linii Kraków—Kocmyrzów, któraby zbliżyła okolice Krakowa do Kongresówki, z których można sprowadzać środki żywności.

Konieczną jest również budowa linii Kraków—Myślenice—Mszana dolna i Nowy-Sącz—Jazowsko. Mowca protestuje przeciwko projektowi wybudowania linii kolejowej do Limanowej, linja ta nie przyniosłaby bowiem żadnych korzyści, a utraciłaby linję Kraków—Myślenice—Mszana-łolna, tak dla Małopolski konieczną.

Ważną sprawą jest nadto zaprowadzenie bezpośredniego połączenia kolejowego między Krakowem a Wiedniem oraz między Krakowem a Pragą.

Wkońcu zwrócił się prez. E p s t e i u z prośbą do p. Ministra, by przy wydawaniu przyszłych rozporządzeń zwracano baczniejszą uwagę na współudział zrzeszeń ekonomicznych, które dały dowody wielkiej, sprawności i rozporządzają wielkim zasobem doświadczenia.

W dalszym ciągu powitał p. Ministra Dyr. F i l i p p i imieniem Wydziału Giełdy pieniężnej krakowskiej i Związku małopolskich banków.

Dyr. U n g a r podniósł sprawę reeskontu weksli oraz lombardowania efektów krajowych, proponując oznaczenie pewnej stopy procentowej dla pewnych kategorii papierów, którą wypłacałyby banki lombardujące papiery.

Dyr. D o ł ż y c k i zwraca się do p. Ministra z prośbą, aby zajął się sprawą austriackiej pożyczki wojennej oraz proponuje utworzenie nowego typu renty polskiej, chociażby nawet mniej procentowej i zamianę na nią pożyczki austriackiej.

Starosta O s t r o w s k i podniósł anomalje taryfy cłowej, według której przywóz białej bielizny jest wolny od opłaty cłowej, zaś bielizna kolorowa, zefiry, oksfordy zaliczone są do kategorii towarów obłożonych wysokiem agiem. Należałoby przeto takie towary, jak gotowa odzież, skóry, maszyny do uruchomienia przemysłu i t. d. wciągnąć bodaj na pewien przeciąg czasu na listę towarów zwolnionych od cła.

R. A n c z y c porusza sprawę podatków żądając, by ustawodawstwo było dla wszystkich dzielnic jednakowe.

Wiceprez. P e r o ś zwraca uwagę na katastrofalny stan przemysłu budowlanego w kraju. Przemysł ten przechodzi kryzys już od r. 1912. Konsekwencje są fatalne. Jest przeto rzeczą konieczną, ażeby p. Minister wziął tę sprawę w opiekę i przez ofiarowanie odpowiednich sum ożywił ten przemysł.

Mowca zwraca uwagę na tę okoliczność, iż sze-

reg budynków wykonanych jeszcze w czasach przedwojennych i w pierwszych latach wojny dotychczas nie mógł doczekać się zrealizowania wyplat. Należałoby przeto sporządzić jak najprędzej spis wszystkich zaległości, jakie z tytułu wykonania budowlu poszczególni przedsiębiorcy mają do żądania.

Dr. N i e e wita p. Ministra imieniem Kongregacji kupieckiej m. Krakowa.

Dr. G r o s s podnosi sprawę stempłowania not koronowych oraz wymianę banknotów 10.000 kor.

Ks. L u b o m i r s k i przemawia imieniem Centralnego Związku Przemysłu fabrycznego i Ligi Pomocy Przemysłowej, podnosząc że przyjazd p. Ministra jest dowodem chęci poparcia przemysłu Małopolski.

Bar. B a t t a g l i a zwraca uwagę na cła wywozowe oświadczając się przeciw wprowadzeniu tychże. Komisja przywozu wyznacza ceny minimalne opierając się na podstawach zupełnie fałszywych, bo ceny ciągle się zmieniają. Mowca proponuje przeto powołanie do życia komisji fachowej, która znalazłaby dokładnie sytuację targową.

Co się tyczy handlu z zagranicą, należałoby zabronąć wywozu towarów przez obcokrajowców, gdyż dopiero wtedy osiągniemy prawdziwy pożytek, gdy sami kupcy polscy dostarczać będą towarów za granicę.

Druga kwestja dotyczy eksportu drzewa oraz ustanowienia perjodycznych kontyngentów drzewa potrzebnego do odbudowy przy równoczesnem zwolnieniu reszty zapasów od sekwestru, które to sprawy wymagają szybkiego załatwienia.

Podniesienie produkcji rolniczej zależy od importu bydła, fosforytów i pirytów. Państwo winno udzielić subwencji na sprowadzenie tych koniecznych artykułów.

Dyr. G o ł ą b zwraca się do p. Ministra z prośbą o wydanie zarządzenia, by procent od pożyczki polskiej z r. 1918 był wypłacany oraz, aby pożyczka austriacka mogła być zamieniona na asygnaty polskiej pożyczki.

Wkońcu r. K o s o b u c k i powitał p. Ministra imieniem mieszczaństwa małopolskiego, prosząc o poparcie interesów przemysłu i rzemiosła.

Następnie zabrał głos min. G r a b s k i, który wyraziwszy wdzięczność prezydentowi Izby p. E p s t e i n o w i, iż dał mu możność zapoznania się z tylu sprawami, w przemówieniach przedmówców poruszonymi, jak również podniósłszy z wielkiem uznaniem bezstronne i pełne poczucia miary traktowanie przedmiotu w przemówieniu prezydenta i innych mowców, przeszedł do wyłuszczenia swego stanowiska w szereg spraw na zebraniu poruszonych, a dotyczących się najważniejszych zagadnień gospodarczych Małopolski.

Przedewszystkiem przyznał minister w swej odpowiedzi, iż słusznym jest żal, że rząd przed wydaniem swych rozporządzeń nie zwraca się o opinie do instytucji społecznych. Usprawiedliwia to jed-

nak warunkami chwili, które wymagają niejednokrotnie działania najspieszniejszego. Im bardziej będziemy się zbliżali do stosunków normalnych, tem wypadki tego rodzaju będą rzadsze.

Następnie przeszedł minister do sprawy waluty, a w szczególności do odpowiedzi na pytanie, dlaczego nie są przyjmowane przez rząd i nie będą stemplowane noty 10.000 koronowe.

Otóż napływ tych not był tak wielki, że narażał interesy kraju. Gdy niebezpieczeństwo grozi nie można się radzić, tylko trzeba decydować, a decyzja została powzięta na podstawie rezolucji sejmowej. Ministerstwo przewiduje konieczność, by strat niesłusznych nie było. Zarządzenie to jest tylko środkiem ochronnym przed napływem tych not. Wykonanie ustawy o stemplowaniu banknotów koronowych nie będzie zwróconem przeciwko handlującym towarami, fabrykantom, rękodzielnikom i rolnikom, lecz ostrze jej zwróci się tylko przeciw handlującym banknotami.

Poruszając dalej sprawę zapłaty za świadczenia i szkody wojenne, p. Minister twierdzi, że Polska dzisiaj zaczyna się już wypłacać. Jeżeli porównamy te wielkie ciężary, jakie przyjmuje na siebie ze względu na potrzeby kraju, to te wydatki, jakie były wystarczające na odszkodowanie naszych obywateli, nie okażą się nadmierne. Apropowizację i materiały wojenne możemy nabywać, gdyż otrzymujemy je na kredyt, odszkodowań jednak płacić nie możemy z braku środków. Nie można bowiem oglądać się na papiery drukowane bez pokrycia, na nowe zobowiązania skarbowe, nowe pożyczki. Tu leży trudność w naszym dzisiejszem położeniu.

W sprawie braku gotówki z braku reeskontu i lombardu przeprowadził p. Minister upoważnienie Krajowej Kasy Pożyczkowej do oparcia emisji biletów tej Kasy na reeskoncie weksli. Bank Polski będzie już mógł przyjmować weksle handlowe. Lombardować będzie można obecnie tylko pożyczki pokojowe, z innymi papierami trzeba będzie poczekać.

Co się tyczy pożyczki polskiej z roku 1918, to pożyczka ta będzie miała uprzywilejowany kurs przy przemianie jej na nową pożyczkę. Jest kwestja sporna, czy przy spłacie gotówką wprowadzić należy jakąś bonifikację.

Co do spraw celnych oświadcza mowca, że pomimo tego, iż ogromny nacisk kładzie na wzmożenie dochodów skarbowych i ostateczne zbalansowanie dochodów z wydatkami, nie dąży do uzyskania wielkich dochodów z cel. Zdaje sobie sprawę, że tutaj względy ekonomiczne powinny przeważać. Cło bowiem, które prowadzi do drożyzny, uboży kraj. Wszystkie sprawy, dotyczące się zwolnienia od cła towarów, które mają obniżyć koszt życia, znajdują w mowie zupełnego zwolennika. Zwolnienie od cła maszyn, służących do produkcji, uważa on za konieczność. Tam, gdzie przemysł miejscowy obawia się pewnej konkurencji, to, o ile się rozchodzi

o towary, których konsumpcji brakuje, będzie on za znizieniem cła dla artykułów ogólnej potrzeby, gdyż przemysł miejscowy znajduje ogromną ochronę już w różnicach walutowych.

Do życzenia, ażeby odnośnie do przywozu odstąpić od stanowiska udzielania pozwoleń indywidualnych, odnosi się mowca przychylnie. Musi jednak zrobić pewne zastrzeżenie. Uważa, że jedną z przyczyn, która niewątpliwie najsilniej obniża naszą walutę, jest nadmierny nasz pęd do przywozu. W tym kierunku poszedł też nasz handel nazbyt gorączkowo. Staliśmy się świadkami wielkiej klęski, jaka nastąpiła w miesiącach wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu, bo w tych czterech miesiącach waluta polska spadła 4—5-krotnie w stosunku do lata. Wiosną i latem waluta polska jeszcze nieźle się trzymała. Ten spadek waluty jest przyczyną obecnej drożyzny, a tendencja do spadku jest nieustanna. To ma swoje objaśnienie w nadmiernem zapotrzebowaniu importu, który wciąż ma miejsce i któremu nasza zdolność eksportowa nie odpowiada. Dzisiaj można zakupywać, ale jeżeli się ma na to pokrycie w eksporcie. Obecnie nie można w Polsce zarzucić systemu pozwoleń i zastosować swobody handlu. Wyjątek uczyniono w dziedzinie aprowizacji i zrobiono smutne doświadczenia. Jest wolny obrót bydłem i mięso drożeje, tak samo ma się rzecz z kartoflami.

Co do podatków, to nikt nie ma interesu w niesprawiedliwym ich rozkładzie. Wszystkie zamierzenia rządu w sprawach podatkowych idą w tym kierunku, ażeby Małopolskę i b. zabór rosyjski postawić na zupełnie równych podstawach. Od morgi prądu płacić się będzie jednaki podatek, taksamo przemysł i handel będzie zupełnie równomiernie obciążony i ta równomierność właściwie już w znacznym stopniu była osiągnięta, tylko podatki były za małe. Specjalny nacisk położył p. Minister na to, by podatek gruntowy był wyższy, niż podatki handlowe i przemysłowe. Cały ciężar podatkowy oparty będzie na jedynie współczesnej podstawie podatku osobisto-dochodowego. Od tego podatku nie będzie wolny ani robotnik, ani właściciel, ani małorolny, gdyż nie jesteśmy w kraju, gdzie wszyscy są uędzaczami, gdyż nie moglibyśmy w tym wypadku stworzyć wielkiego państwa, jakim dziś jest Polska.

Przy tej sposobności musi być podatek od zysków wojennych ujęty w inną formę. Przecież każdy rozumie iż, mając dziś 100.000 K dochodu, ma zaledwie 10.000 K wartości przedwojennej, ale jednocześnie jest to temat niezmiernie trudny do uregulowania. Przedmiot ten będzie poddany obradom i porozumieniu się ze wszystkimi.

Nasz eksport dopiero musi być uruchomiony, a nasz import w pewien sposób musi być wstrzymany. Nie możemy się ludzić, że tak bardzo szybko uda się nam sprowadzić wszystkie potrzebne

towary do kraju, tych rzeczy nie dadzą nam jednak na kredyt. Niektóre gałęzie przemysłu doskonale znajdują wyjście z sytuacji. Na przykład przemysł sukienniczy łódzki otrzymuje surowiec za obietnicę wywozu na kredyt. Otrzymał on od państwa polskiego natychmiast gwarancję, że towar wyrobiony nie będzie na potrzeby wojska rekwirowany. Uczyniono to w tym celu, aby dać właśnie przykład, że tą drogą można znaleźć wyjście z obecnej trudnej sytuacji, to jest pokryć przywóz obecny przyszłym wywozem. Taksamo Syndykat rolniczy dostał pokrycie wywozem za maszyny rolnicze. Wywóz ten jednak wymaga wysiłków większych, niż nasza zdolność wywozowa.

Tu konieczną jest pożyczka zagraniczna, bo pożyczka wewnętrzna jest niemożliwa. Subwencje skarbowe nie dobrego nie robiły i nie pomagały, a jest to tylko niszczeniem naszej waluty. Uzyskanie pożyczki w walucie zagranicznej i oddanie jej na potrzeby importu byłoby bardzo wskazane, niestety my nie rozporządzamy środkami do osiągnięcia takiej pożyczki. Niema teraz zagranicą tych sfer kapitalistów, któreby szukały lokaty dla swych nagromadzonych oszczędności. Dzisiaj nawet Ameryka dając pożyczkę Anglii, zastrzega się, że daje towar na takich a takich warunkach. Do tej pory wszystkie przedstawione nam warunki pożyczek zagranicznych nie nadają się do przyjęcia. Przyświeca nam jedynie nadzieja pomocy ze strony Polaków amerykańskich, którzy są w stanie dać nam pożyczkę w walucie zagranicznej, pożyczkę, która będzie zarazem i wewnętrzną, bo pochodzącą od obywateli państwa polskiego. Pożyczka taka — subskrypcję już rozpisano — daby nam możliwość osiągnięcia waluty.

Swoboda eksportu doprowadzi jednak do coraz większej drożyzny, czego przykład mamy na cenach drzewa. Będzie wolny eksport, ale niech eksporterzy nie wyzyskują tego, do czego nie mają prawa. Mowca nie jest za clem eksportowym i jego projekt nie polega na tem cle. Nie chce on nie zarobić dla skarbu na eksporcie, lecz niech ten, kto eksportuje, ma dobro kraju na względzie. Jeżeli eksportujący chce tylko handlować, a nie sprowadzać nic pożytecznego, to w takim razie jego walutę dostanie kto inny. Tylko takie prawo eksportowe, które określa z góry przy cenie minimalnej równowaznik tej ceny minimalnej w walucie, daje istotnie podstawę dla pewnego uregulowania i umożliwienia pożytecznego importu. Jednocześnie stwarzamy regulację waluty, to co nieudana próba centrali dewiz nie dała. Wykonanie tego prawa pragnie mowca oprzeć na organizacji społecznej, na Izbie wywozowo-przywozowej, a może na Banku eksportowym.

Kończąc, zwraca Minister raz jeszcze uwagę na to, że musimy być świadomi tych istotnie wyjątkowo trudnych warunków. Wszystko, co się pisało i wspominało o spadkach walut w dawnych

czasach, było igraszką w porównaniu z tem, co się dziś stało. To spotyka nas w chwili, kiedy nam się wszystko pali, kiedy chcemy mieć instytucje oświatowe, bursy, drogi, koleje, wszystko naraz. To są wymagania, na które nam obecnie sił i środków nie starczy. Musimy bardzo pracować, teraz trzeba wykazać wielką próbę ogniową naszych zdolności, jako społeczeństwa. Na jednym polu to wykazaliśmy, na polu militarym. Tam zrobiliśmy wszystko, co do nas należy. Jeżeli tu czego zaniedbamy, to zniaruujemy chwilę dziejową. Pamiętać musimy, że wynik plebiscytu od nas zależy. Dlatego więc wielki wysiłek jest wymagany. Mowca czuje gotowość naszego społeczeństwa do tego wysiłku. Jest w nas niespożyty dar do stworzenia przyszłości, która się szczęśliwie przed nami otwiera.

W społeczeństwie zauważyć się daje chęć i gotowość poparcia pożyczki państwowej. Środki, które są rozporządzalne, społeczeństwo gotowe jest dać. Nagromadzmy teraz wszystkie siły, gdyż pewnem jest, że ten najkrytyczniejszy okres zacznie się niedługo przełamywać. Wejdziemy w nową epokę, która nam pozwoli powiedzieć, że ugruntowaliśmy byt naszego państwa i widzimy coraz lepszą przyszłość przed nami. Jak wejdziemy w tę epokę, dużo łatwiej będzie nam wytworzyć atmosferę spokojnego współdziałania ze wszystkimi. Okres dzisiejszy wymaga szczególnego natężenia, dużego podporządkowania się i wielkiej gotowości do tego.

Prez. Epstein dziękuje p. Ministrowi imieniem zgromadzonych za wypowiedziane słowa, które dodają otuchy i zachęcają do dalszej pracy wspólnie z rządem dla dobra państwa.

Na tem zakończono posiedzenie o godzinie 8^{1/2} wieczorem.

Zatwierdzenie wyboru Prezydium Izby handlowej i przemysłowej.

Ministerstwo przemysłu i handlu zatwierdziło wybór p. Tadeusza Epsteina na prezydenta, p. Jana Perosia na wiceprezydenta, zaś p. Władysława Zawojkiego na delegata do prezydium.

Utrudnienia przy wydawaniu wiz dla podróży do Wiednia.

Ponieważ Konsulat niemiecko-austriacki czyni wskutek nakazu z Wiednia trudności przy wydawaniu wiz dla podróży do Wiednia, żądając przedłożenia pozwolenia na przyjazd (Einreisebewilligung), które to zarządzenie sfery handlowej i przemysłowej wobec ożywionych jeszcze stosunków

z Wiedniem, odczuwają nader przykro, zwróciła się Izba handlowa i przemysłowa do Ministerstwa przemysłu i handlu z prośbą o interwencję u rządu niemiecko-austriackiego w kierunku zniesienia powyższych utrudnień.

Paszporty na wyjazd zagranicę.

Ministerstwo przemysłu i handlu zawiadomiło Izbę, że przy udzielaniu paszportów na wyjazd zagranicę Ministerstwo sprawy zagranicznych kierować się będzie zaświadczeniami organizacji gospodarczych. Na terenie Małopolski do wydawania tego rodzaju zaświadczeń uprawnione są Izby handlowe i przemysłowe w Krakowie, Lwowie i Brodach.

Wizowanie paszportów zagranicznych przez władze wojskowe.

Ministerstwo przemysłu i handlu zawiadomiło Izbę, iż sprawa wizowania paszportów zagranicznych została w ten sposób załatwiona przez Ministerstwo spraw wojskowych, iż zniesiono udzielanie wiz wojskowych na paszportach zagranicznych i przepustkach granicznych osób cywilnych, wyjeżdżających do państw obcych sprzymierzonych, stowarzyszonych i neutralnych, o ile państwa te posiadają w Polsce placówki konsularne i na odwrót. Wymóg wizy wojskowej może być stosowany jedynie w wypadkach przejazdu przez teren leżący w kompetencji Naczelnego Dowództwa W. P., o ile Naczelne Dowództwo W. P. żądać będzie na zasadzie osobnych wyjątkowych przepisów umieszczenia jej na paszportach przejeżdżających osób cywilnych.

Stosownie do tego zarządzenia D. O. G. nie będą wizować paszportów osób cywilnych wyjeżdżających do państw zachodnich, Czech, Austrii, Włoch, Francji, Anglii i t. p.

Wyjazd do Niemiec aż do czasu utworzenia placówek konsularnych niemieckich i zawarcia specjalnej umowy uzależniony jest od uzyskania wizy Ministerstwa spraw zagranicznych względnie w. b. dzielnicy pruskiej Urzędu bezpieczeństwa Min. b. dz. pruskiej.

Na terenie daw. frontu poznańskiego obowiązują specjalne przepisy i wymagana jest wiza wojskowa.

Wyjazd do Rosji i państw wschodnich jest zasadniczo wzbroniony.

Na wyjazd do Rumunii wymagana jest wiza wojskowa.

Wyjazd do obszarów plebiscytowych odbywa się na zasadzie paszportu zagranicznego, wizowanego przez konsulaty francuskie w Warszawie i Poznaniu. Przepustki graniczne na Górny Śląsk

dla osób stale zamieszkałych w 5—15 km pasie granicznym wolne są od wizy wojskowej.

Odrębne przepisy paszportowe dla obszarów plebiscytowych są przedmiotem toczących się w Warszawie układów z przedstawicielami odnośnych Komisji Ententy i będą w najbliższym czasie podane do publicznej wiadomości.

Projekt scentralizowania sprzedaży starego żelaza.

Doszło do wiadomości Izby handlowej i przemysłowej, iż rząd otrzymał na z grona pewnych organizacji gospodarczych projekt scentralizowania sprzedaży starego żelaza za pośrednictwem utworzyć się mającego konsorcjum o charakterze monopolicznym, przy wyłączeniu starego żelaza z obrotu handlowego.

Izba zwróciła uwagę Ministerstwa przemysłu i handlu na szkodliwość takiego zarządzenia, któreby przez wyłączenie czynnych obecnie uprawnionych handlarzy, utrudniało nabycie tak ważnego surowca konsumentom przemysłowym starego żelaza, oraz dała wyraz zapatrywaniu, iż — pominiawszy już konieczny ze względów gospodarczych i społecznych interes utrzymania czynnych dotąd gałęzi kupiectwa — jedynie pozostawienie uprawnionego handlu starym żelazem w praktykowanej dotychczas formie przy stosowaniu zasady publicznych przetargów, może ochronić walczący z rozlicznymi trudnościami wytwórczy przemysł działu żelaznego od dalszych niedogodności i strat.

Na powyższe przedstawienie Ministerstwo wyjaśniło, iż nie zamierza w najbliższym czasie wprowadzić monopolu starym żelazem. W razie jednak, gdyby sprawa ta stała się aktualną, Ministerstwo weźmie pod uwagę wywoły Izby.

Brak marek stemplowych.

Z powodu braku w trafikach marek stemplowych drobnofenigowych, pod którym to brakiem cierpią sfery handlowe i przemysłowe, zwróciła się Izba handlowa i przemysłowa do Ministerstwa Skarbu z prośbą o zarządzenie złemu, a to przez natychmiastowe wydanie polecenia, aby miejsca uprawnione do sprzedaży stempli, zaopatrywane były w odpowiednie zapasy marek stemplowych.

Nadzór państwowy nad przedsiębiorstwami bankowymi i kantorami wymiany.

Dnia 23. marca b. r. wydaną została ustawa o nadzorze nad przedsiębiorstwami bankowymi i kantorami wymiany. („Monitor polski“ nr. 82).

W myśl tej ustawy wymagana jest do otwierania i prowadzenia domów bankowych i kantorów wymiany koncesja wydana przez Ministra Skarbu, którego specjalnemu nadzorowi takie przedsiębiorstwa podlegają.

Zakres działania domów bankowych obejmuje wszelkie interesy bankierskie. Kantory wymiany mogą dokonywać wyłącznie kasowych operacji wymiennych i tylko walorami i papierami procentowymi notowanymi na giełdach polskich.

Ustawa niniejsza nie obejmuje spółek akcyjnych, spółdzielni, ani tych instytucji kredytowych, które rządzą się statutami, zatwierdzonymi przez władzę państwową.

Otwieraniem i prowadzeniem domów bankowych i kantorów wymiany wolno się trudnić tylko osobom do tego upoważnionym i tylko w lokalach na ten cel przeznaczonych.

Ministra Skarbu upoważnia się:

1) do udzielania w miarę swego uznania koncesji lub odmowy na otwarciu i prowadzeniu przedsiębiorstw wyżej wymienionych;

2) do ustalania nominalnej wysokości kapitału zakładowego takich przedsiębiorstw;

3) do ustanawiania nadzoru rządowego nad ich operacjami, oraz wydawania zarządzeń regulujących ten nadzór i ustalania kosztów nadzoru, obciążających te przedsiębiorstwa.

Od koncesji, wydanych przez Ministra Skarbu ustanawia się, niezależnie od obowiązku uiszczania opłat i podatków, wprowadzonych przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, jednorazową opłatą specjalną, pobieraną w złocie, w wysokości 1% od kapitału zakładowego. Opłata ta w każdym razie nie może wynosić mniej niż tysiąc marek w złocie.

Osoby, które po zadośćuczynieniu wymaganiom wyżej wymienionym, uzyskały zezwolenie na prowadzenie domów bankowych i kantorów wymiany, obowiązane są przed otrzymaniem dowodu koncesji wpłacić do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w gotówiznie, lub w polskich papierach procentowych do depozytu Ministerstwa Skarbu, tytułem zabezpieczenia roszczeń z prowadzenia przedsiębiorstwa wyniknąć mogących, kaucję w wysokości 10% sumy kapitału zakładowego. Kaucja ta pozostaje w depozycie Ministerstwa Skarbu przez cały czas trwania przedsiębiorstwa.

Koncesja na prowadzenie domów bankowych i kantorów wymiany nie może być odstąpiona osobie trzeciej bez zgody Ministra Skarbu. Przedsiębiorstwa, czynne na mocy niniejszej ustawy, nie mogą być wydzierżawiane, ani oddawane w administrację poręczającą lub w zastaw.

Właściciele przedsiębiorstw wyżej wymienionych są obowiązani:

1) utrzymywać i prowadzić księgi handlowe, podług zasad podwójnej księgowości handlowej;

2) wykonywać wszelkie zarządzenia Ministra

Skarbu, wydawane na mocy niniejszej ustawy, zarówno ogólnie obowiązujące, jakoteż dotyczące poszczególnych przedsiębiorstw;

3) dostarczać na każde żądanie Ministra Skarbu wiadomości i sprawozdań o stanie interesów przedsiębiorstwa.

Właściciele domów bankowych obowiązani są ponadto ogłaszać wiadomości o działalności tych przedsiębiorstw i ich stanie majątkowym w Gazecie Urzędowej i w organach prasy, przez Ministra Skarbu wskazanych.

Przedsiębiorstwa wyżej wymienione podlegają nadzorowi rządowemu, ustanawianemu i normowanemu w myśl niniejszej ustawy.

Ministrowi Skarbu służy prawo rozciągnięcia mocy obowiązującej przepisów, również na instytucje bądź akcyjne, bądź spółdzielcze, lub rządzące się własnymi statutami, zatwierdzonymi przez władzę państwową.

Prawa i obowiązki, oraz porządek czynności osób, sprawujących nadzór, ustali Minister Skarbu.

Przekroczenie lub niewykonanie przepisów niniejszej ustawy, lub wydanych na mocy jej zarządzeń będzie karane grzywną do wysokości 50.000 marek, lub w razie jej nieściągalności aresztem do 6 miesięcy.

Ustawa niniejsza weszła w życie z dniem 10. kwietnia b. r. Z tą chwilą tracą moc obowiązującą wszelkiego rodzaju przepisy, stosowane dotychczas na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w przedmiocie przedsiębiorstw bankowych i kantorów wymiany, o ile są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Właściciele domów bankowych i kantorów wymiany, czynnych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, obowiązani są w terminie, określonym przez władzę wykonawczą, uzyskać koncesję na dalsze prowadzenie swych przedsiębiorstw, w myśl postanowień niniejszej ustawy. Istniejącym domom bankowym, które nie otrzymają potwierdzenia koncesji, wyznaczy Minister Skarbu odpowiedni termin do przeprowadzenia likwidacji.

Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Skarbu, o ile zaś chodzi o wykonanie jej na obszarze b. dzielnicy pruskiej — Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej.

Czasowe zawieszenie cła od niektórych towarów.

W „Monitorze polskim“ z dnia 10. kwietnia b. r. nr. 82. ogłoszono przepis wykonawczy do rozporządzenia w przedmiocie czasowego zawieszenia cła od niektórych towarów z dnia 4. listopada 1919.

W myśl tych przepisów ulgi celne mogą być przyznawane:

1) tylko wytwórcom, których przedsiębiorstwa lub gospodarstwa:

a) zostały zniszczone całkowicie lub częściowo wskutek działań wojennych, lub pozbawione wskutek tych działań maszyn i urządzeń fabrycznych, lub rolniczych.

b) przeznaczone są do wytwarzania artykułów dotychczas w kraju niewyrabianych, lub też wyrabianych w ilościach niedostatecznych.

O ile wytwórca sprowadza artykuł za pośrednictwem firmy handlowej, winien w podaniu wskazać tę firmę:

2) kooperatywom rolniczym, przemysłowym i rękodzielniczym, oraz zrzeszeniom o charakterze społecznym, wprowadzającym artykuły dla użytku swych członków, co do których zachodzą warunki, przewidziane na wstępie rozporządzenia.

W tym wypadku cło winno być przy przywozie niszczone, będzie ono jednak zwracane od tych przedmiotów, które na mocy przedstawionych dowodów przed upływem mocy prawnej rozporządzenia z dnia 4 listopada 1919 r. w przedmiocie czasowego zawieszenia cła od niektórych towarów dostarczone zostały do odbudowy, lub uruchomienia warsztatów pracy;

3) na podstawie zaświadczenia właściwych terytorjalnie Izby Przemysłowo-Handlowych, Rolniczych, Urzędów Przemysłowych, lub też organizacji społecznych, reprezentujących przemysł i rolnictwo. Zaświadczenie winno zawierać dane o charakterze przedsiębiorstwa, oraz stwierdzić, że dany przedmiot jest potrzebny do produkcji.

1) Podanie o przyznanie ulgi celnej winno zawierać: imię i nazwisko (firmę) i dokładny adres wytwórcy, ewentualnie i firmy pośredniczącej; dokładny opis i ilość sprowadzonego towaru tak, by ułatwić zaliczenie go do właściwej pozycji taryfy celnej, wreszcie wskazanie urzędu celnego, w którym zamierzona jest odprawa celna.

O ile zaś ma być sprowadzona maszyna typu odmiennego, niż wyrabiane w kraju, to w podaniu należy umotywić wyższość typu zagranicznego.

2) Podanie wraz z zaświadczeniem, oraz ich odpisami należy przesłać do Ministerstwa Skarbu.

3) Wytwórca po otrzymaniu przedmiotu obowiązany jest zawiadomić o tem instytucję, od której otrzymał zaświadczenie, a to w celu sprawdzenia, czy przedmiot został użyty do celu wskazanego w zaświadczeniu. Ministerstwo Skarbu jest upoważnione nadto zarządzić w każdym poszczególnym wypadku dodatkowe badanie.

w sprawie wzajemnych dostaw kompensacyjnych.

Umowa ma za podstawę dostawę ze strony polskiej produktów ropnych, w ilości około 2000 cystern, oraz ropy także około 2000 cystern. Ilości te są częścią kontyngentów zakontraktowanych jeszcze w sierpniu r. ub., a wskutek trudności transportowych, przez czeską stronę nieodebranych. Dla tych nieodebranych ilości ustanowione zostały nowe, wyższe ceny. Dostawa, względnie odbiór ma być uskutecznioma w ciągu 3 miesięcy od dnia ratyfikacji umowy przez rząd Polski.

Wzajemnie za to zobowiązał się Rząd Czeski do dostarczenia w tym samym czasie do wysokości całej sumy, t. j. około 160,000,000 kor. czes. towarów kompensacyjnych, a mianowicie: wszelkie w Czecho-Słowacji fabrykowane artykuły potrzebne dla przemysłu naftowego, materiały i przyrządy elektrotechniczne, instalacje budowlane i elektryczne, środki wybuchowe dla kopalń, maszyny i narzędzia rolnicze, chemikalja, papier, szkło, materiały apteczne i chirurgiczne, konstrukcje żelazne, maszyny i kotły fabryczne, części maszyn, wyroby żelazne i stalowe, tkaniny, nasiona, obuwie i automobile ciężarowe. 75 proc. towarów, otrzymanych z Czech będzie przeznaczona dla przemysłu naftowego.

Rozliczenie kompensat będzie uskutecznione w ten sposób, że Min. Przem. i Han. zaliczać będzie poszczególne transakcje na umowę kompensacyjną i zawiadamić o tem Czeski Urząd Kompensacyjny, który zobowiązany będzie wystawiać odnośne zezwolenia wywozu. W ten sposób strona polska ma prawo wyboru jakości i wzajemnego stosunku ilościowego wyżej wymienionych towarów. Polska będzie miała również prawo zaliczania na poczet umowy towarów w umowie nie wymienionych, a będących w wolnym handlu w Czecho-Słowacji.

Rząd czeski nie ma prawa nakładania na towary kompensacyjne żadnych opłat, ani podatków eksportowych. Rozliczanie odbywać się będzie w walucie czeskiej, zapłata zaś za towary za pośrednictwem Sekcji Handlowej, Ministerstwa Przem. i Han. w Warszawie, oraz Kancelarii Rozrachunkowej c. p. umowy kompensacyjnej w Pradze.

Dnia 24 marca b. r. umowa została przez Min. Przem. i Han. oraz Min. Skarbu ratyfikowana i z tą chwilą stała się dla obu stron obowiązującą.

Sprawy handlowe.

Ceny żelaza.

Urząd górniczy okręgowy w Cieszynie zawiadomił Izbę pismem z dnia 21. marca b. r. L. 599/M, iż od dnia 15. marca b. r. ustanowił dla Polski i Śląska następujące ceny sprzedaży żelaza:

surówka	550 K
normalny półfabrykat walcowy	875 „

Umowa kompensacyjna z Czecho-Słowacją.

W dniu 12 marca b. r. doszło w Pradze do porozumienia między polskim i czeskim Rządem,

żelazo sztabowe i łasnowe, dźwigary	
U-ówki i szyny kopalniane	1000 K
szyny kolejowe	1050 „
żelazo taśmowe	1100 „
rury lane	1020 K
odłw handlowy	1050 „

za 100 kg wagon loco stacja buty, kasa bez skonta.

Dla drobnych odbiorców podwyższają się ceny za 100 kg surówki o 11 K, za 100 kg innego żelaza o 20 K.

Ceny dachówek, cegieł i wapna.

Z dniem 15. marca b. r. obowiązują w całej zachodniej Małopolsce następujące ceny dachówek, cegieł i wapna, ustanowione przez Urząd badania cen w Krakowie:

Dachówki:

Cena za 100 sztuk dachówek

I. klasy	2000 K
II. „	1450 „
III. „	650 „

Cegła:

za 1000 sztuk	700 K
-------------------------	-------

Wapno:

cena zasadnicza jednego 10 tonowego wagonu wapna skalistego palonego	6300 K
--	--------

Przy detalicznej sprzedaży wapna ustalono następujące odsetki zysku, które rozumieją się po doliczeniu wszelkich kosztów połączonych z nabyciem wapna i przewiezieniem go do składu:

przy sprzedaży poniżej 100 kg	30 ⁰ / ₀
„ „ od 100 do 500 kg	25 ⁰ / ₀
„ „ „ 500 do 1500 kg	20 ⁰ / ₀
„ „ „ 1500 do 5000 kg	10 ⁰ / ₀
„ „ „ 5000 wzwyż	5 ⁰ / ₀

Obrót handlowy w Cieszyńskiem.

Międzynarodowa komisja plebiscytowa wydała rozporządzenie, regulujące przywóz i wywóz towarów w okręgu cieszyńskim.

Najważniejsze postanowienia brzmią jak następuje: Przywóz towarów z wyjątkiem luksusowych jest dozwolony i wolny od cła. Niektóre towary wolno wwozić tylko pod warunkiem, iż pochodzą z Polski lub Czech. Należy je więc zaopatrzyć urzędowym potwierdzeniem ich proveniencji.

Wywóz z okręgu cieszyńskiego jest odnośnie do pewnych towarów (środki żywności, bydło, drzewo, spirytuoza, nafta, skóra i t. d.) uzależnionym od uzyskania pozwolenia; zresztą jest on wolnym, podobnie jak i co do wszystkich artykułów w drobnym obrocie granicznym i co do artykułów spożywczych przeznaczonych dla własnego użytku przez robotników, uczniów i podróżnych.

Pozwoleń udzielają urzędy przywozu i wywozu w Cieszynie, od których orzeczeń niema odwołania. Za udzielenie pozwolenia opłaca się należność w wysokości $\frac{1}{2}$ % wartości fakturowej towaru przywożonego wzgl. wywożonego.

Przekroczenie powyższych przepisów karaniem będzie grzywną do 50.000 K i konfiskatą towaru.

Wywóz do Holandji artykułów kosmetycznych.

Poselstwo Polskie w Hadze zawiadomiło Ministerstwo spraw zagranicznych, iż w Holandji są obecnie korzystne warunki dla sprzedaży artykułów kosmetycznych.

Firmy tut. okręgu reflektujące na eksport tych towarów do Holandji zechcą nadsyłać zgłoszenia do Izby handlowej i przemysłowej.

Ceny targowe w Konstantynopolu.

Delegacja polska w Konstantynopolu nadesłała Izbie handlowej i przemysłowej wykaz cen targowych z połowy marca b. r. pobieranych w Konstantynopolu za następujące towary: wełnę, bawełnę, jedwab, pestki morelowe, orzechy, pistacje, kasztany słodkie, migdały gorzkie, opium, rodzynki, figi, tytoń, oliwki oraz cukier.

Wykaz ten przeglądać mogą osoby interesowane w biurze Izby handlowej i przemysłowej.

Założenie polskiego Towarzystwa handlowego w Smyrnie.

Izba handlowa i przemysłowa otrzymała zawiadomienie o założeniu w Smyrnie filji krakowskiej firmy Hochman i Spółka.

Głównem zadaniem Towarzystwa tego jest ożywienie stosunków handlowych między Polską a Wschodem.

Stosunki gospodarcze w Rumunji.

Korespondent handlowy Izby handlowej i przemysłowej nadesłał Izbie sprawozdanie o stosunkach gospodarczych w Rumunji.

Rolnictwo.

Co się tyczy stanu zasiewów wiosennych, rokują one jak najlepszą nadzieję. Rząd dostarczył rolnikom potrzebnej ilości nasion pod warunkiem uprawy posiadanych gruntów. Z powodu jednak braku dostatecznej ilości nasion pszenicy, uprawiać będą w Rumunji głównie jęczmień używany na paszę i w gorzelnictwie.

Stosunki transportowe.

Kolejnictwo w Rumunji spełniać musi obecnie z powodu wzrostu obszaru państwa wzmoczone zadanie. Ponieważ zaś przeważna część tamtejszych

linji kolejowych jest jednotorowa, funkcjonowanie kolei będzie przez dłuższy jeszcze okres czasu w znacznej mierze ograniczone. Okoliczność ta spowodowała założenie w Rumunii licznych Towarzystw transportowych dla przewozu towarów lądem i wodą. Towarzystwa te przewożą przesyłki z miast portowych Braila i Galacu Dunajem do miejscowości przeznaczenia, względnie transportują towary samochodami z miast naddunajskich, położonych w pobliżu tych miejscowości.

Możność transportowania towarów Dunajem wykorzystali rumuńscy eksporterzy ropy naftowej, którzy zakontraktowali przewóz znacznych ilości tego artykułu drogą rzeczną, płacąc następujące ceny:

	do Orsovy	0.30 lei za 1 kg.
	do Belgradu	0.40 " " 1 "
z Giurgiu lub	do Budapesztu	0.60 " " 1 "
Czerławody	do Preszburga	0.75 " " 1 "
	do Wiednia	0.75 " " 1 "
	do Regensburga	0.85 " " 1 "

Holowniki wywożące ropę z Rumunii zagranicę, wracać będą do kraju napełnione towarami, przeznaczonymi zagranicą na eksport do Rumunii. Przy przewozie drogą rzeczną omija się trudności przy odprawie granicznej jakoteż wysokich opłat za konwojowanie transportów kolejowych.

Francuskie Towarzystwo żeglugi dawniej Fraissinet podjęło regularny ruch okrętowy na linji Marsylja—Braila. Dla polskiego handlu przedstawia ta linja znaczne korzyści, ponieważ import towarów francuskich i włoskich via Braila jest połączony z mniejszymi kosztami niż import via Gdańsk.

W ostatnich czasach przyspieszono odrestaurowanie mostu na Dunaju przy Czernawodzie. Ukończenie odbudowy mostu tego umożliwi regularną wysyłkę towarów eksportowanych z Rumunii do Polski przez Konstancę, posiadającą pierwszorzędne urządzenie portowe.

Transakcje handlowe.

Z Polski nadeszły w ostatnich miesiącach liczne transporty towarów do Galacu. Przesyłki te przeznaczone były pierwotnie do południowej Rosji, jednak z powodu zamieszek tamże panujących nie mogły być odtransportowane do miejscowości przeznaczenia. Kupcy konwojujący transporty jako zastępcy eksporterów polskich, sprzedali przeto przesyłki w Galacu za gotówkę, nie otrzymując za towar polski żadnych kompensat towarowych.

Podnieść przytem należy, iż rząd polski dostarczył do przewozu towarów specjalnych pociągów tak, iż transport dokonany został z nadzwyczajną szybkością.

Kupcy polscy zaniedbali jednak wykorzystanie możliwości otrzymania w Rumunii odpowiednich kompensat w artykułach, których w Rumunii jest

nadmiar, jakoto: fasolę, proso, jęczmień, kukurudzę, olej ze słoneczników i t. p.

Stosunki pocztowe.

W ruchu pocztowym i telegraficznym między Polską a Rumunią zauważyć się dają znaczne niedomagania, które wpływają ujemnie na rozwój stosunków handlowych między oboma krajami.

Jako przykład ilustrujący trudności w ruchu pocztowym przytacza korespondent Izby fakt, że listy wysyłane z Krakowa nadchodzą do Rumunii przeciętnie po 30 dniach, depeze zaś nadane jako „pilne“ bywają doręczane po 4—5 dniach.

Zmiany w rejestrze handlowym.

Wpisano firmy:

Rolniczy Związek spożywczy w Zawadzie ad Dębica, Stowarzyszenie zarej. z ogr. por.

Konsum obywatelski, Stow. zarej. z ogr. poręką w Przecławiu.

Związek okręgowy Spółek spożywczych Pracowników w Tarnowie, (Z. O. S. S. P. P.) Stow. zarej. z ogr. odpow.

Spółka spożywcza „Samopomoc“ w Szczawicy wyżnej, Stowarzyszenie zarej. z ogr. poręką.

Podhalański młyn i tartak, Spółka z ogr. por. w Czarnym Dunaju.

Spółka hodowców drobiu w Radomyślu wielkim, Stow. zarej. z ogr. por.

Odbudowa w Dębicy, Stowarzyszenie zarej. z ogr. poręką.

Sklep Kółka rolniczego w Tyczynie, Stow. zar. z ogr. poręką.

Konsum robotniczy przy organizacji rob. bud., Stow. zarej. z ogr. por. w Leżajsku.

Aprovizacja personalu Dyrekcji Policji w Krakowie, Stow. zar. z ogr. por.

Spółka spożywcza przy ognisku nauczycielskim w Sokołowie, stow. zar. z ogr. odpow.

Skład papieru i materiałów piśmiennych „Promień“, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Leserkiewicz i Ska“ w Krakowie.

„Kuźnica“ fabryka i warsztaty reperacyjne maszyn rolniczych, spółka zarej. z ogr. por. w Rzeszowie.

Spółka spożywcza funkcjonaryuszy Dyrekcji budowy dróg wodnych w Krakowie, Stow. zarej. z ogr. odpow.

Urzędniczy Związek spożywczy w Bochni, stow. zarej. z ogr. poręką.

Przemysł drzewny, Bolesław Dydyński i Ska, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Dom handlowo-komisowy Maibruch i Heller, spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Chłopsko robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Trzebini wsi, stow. zar. z ogr. poręką.

Związek spożywczy „Łączność“ w Nowym Sączu, stow. zarej. z ogr. por.

Małopolskie przedsiębiorstwo przemysłowo-górnicze, spółka z ogran. odpow. w Krakowie.

Bracia Weissberg w Krakowie.

Małopolska fabryka miodu „Rój“, spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Konsum szerzących naukę Tory, stow. zarej. z ogr. por. w Krakowie.

Szymon Aberdam, kantor wymiany w Rzeszowie.

Fabryka mydła Buraczewski i Mazanowski w Krakowie, spółka z ogr. odpow.

„Krakus“ Podgórska fabryka cukierków, spółka z ogr. odpow. w Krakowie, Dz. XXIII Podgórze.

Powszechny Bank kredytowy, spółka akcyjna we Lwowie, filja w Krakowie.

Oilfields Zaslów, naftowo-wiertnicza spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Pochodnia“ spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Kopalnie węgla Myczkowskiego, Wyganowskiego, Czarnowskiego, Wiktora i Ska, Spółka z ogran. odpow. w Krakowie ul. Lubicz 2.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Dulowej stow. zar. z ogr. poręką.

Stowarzyszenie stolarzy „Jedność“ w Tarnowie, stow. zarej. z ogr. por.

Bank handlowy w Warszawie, oddział Kraków. Związek ekonomiczny urzędników i funkcyjnarjuszy w Mszanie dolnej.

Konsum robotniczy w Woli raniżowskiej, Stow. zar. z ogr. por.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Porębie Żegoty, Stow. zarej. z ogr. por.

Konsum robotniczy, stow. zarej. z ogr. poręką w Jezorze koło Jaworzna.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Luszowicach, stow. zarej. z ogr. por.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Dębniku, stow. zarej. z ogr. por.

Przedsiębiorstwo wyrobów ślusarskich Bracia Tokarz, w Krakowie Dz. XXII.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Bieczynie, Stow. zar. z ogr. por.

Ostojka, Ajencja handlowa, spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Galicyjski akcyjny Bank kupiecki w Krakowie.

Dom handlowy Stanisław Stróżyński i Roman Kuzyk, spółka z ogran. odpow. w Krakowie.

Polski instytut handlowo naukowy, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Gospoda Chrześcijańska“ Wojciech Tomala Sp. Konstanty Dubiel, Spółka z ogr. odpow. w Kurdwanowie.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Jeziorkach (poczta Jaworzno), Stow. zar. z ogr. poręką.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Woli filipowskiej, Stow. zar. z ogr. por.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Okelsnej, Stow. zarej. z ogr. por.

„Granit“ wytwórnia materiałów budowlanych z sztucznego kamienia, Dr. Stefan Schmidt, Stefan Münnich i inż. Władysław Sperro, w Krakowie.

Spółka spożywcza „Samopomoc“ w Krościenku nad Dunajcem, Stow. zarej. z ogr. por.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze, Stow. zarej. z ogr. por. w Trzebionce koło Trzebini.

Związek polskich kupców jaj w Krakowie, Stow. zarej. z ogr. por.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze, Stow. zarej. z ogr. por. w Cholerzynie.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze, Stow. zarej. z ogr. por. w Bołęcinie p. Trzebinia.

Związek gospodarczy w Rupniowie, Stow. zarej. z ogr. por.

Polskie Towarzystwo naftowe „Waleryn“ Stow. zarej. z ogr. por. w Grybowie.

Powiatowy Związek chłopsko-robotniczych Stowarzyszeń spożywczych w Nowym Sączu, Stow. zarej. z ogr. por.

Powiatowy Związek chłopsko-robotniczych Stowarzyszeń spożywczych dla powiatu Krakowskiego i Podgórskiego, Stow. zarej. z ogr. por. w Krakowie.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Szczakowej, Stow. zarej. z ogr. por.

Chłopsko - robotnicze stowarzyszenie spożywcze, Stow. zarej. z ogr. por. w Mętkowie dużym, sąd Chrzanów.

Amerykańska fabryka produktów drzewnych i preparatów opałowych „Arges“, Stow. zar. z ogr. por. w Krakowie.

Polski syndykat dla eksploatacji wynalazków wzorów i projektów przemysłowych, Stow. zarej. z ogr. odpow. w Krakowie.

Spółka spożywcza pracowników państwowych powiatu brzeskiego, Stow. zarej. z ogran. poręką w Brzesku.

Orbis Towarzystwo handlowo przemysłowe, Sak z ogr. odpow. w Krakowie.

Krajowa fabryka konfekcji męskiej i dziecięcej, Spółka z ogr. por. w Krakowie.

Immerglück i Ch. Brühand, Dom handlowy w Krakowie.

Magazyn nowości, Spółka z ograniczoną odpow. w Krakowie.

Hodowla ziemniaków ś. p. Henryka Dołkowskiego córka w Nowej wsi p. Kęty, Małopolska.

Konsum rzemieślniczy w Strzyżowie n/W., Stow. zarej. z ogr. por.

Powszechny Bank kredytowy, Spółka akcyjna we Lwowie, filja w Krakowie.

Spółka spożywcza funkcjonariuszy dóbr i Zakładów fabrycznych Arcyks. Karola Stefana, stow. zarej. z ogr. por. w Żywcu.

Polskie Towarzystwo kopalniane, Spółka z ogr. por. w Krakowie.

Związek producentów skór surowych, spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Konsum spożywczy robotników i urzędników pierwszej Galicyjskiej przędzalni lnu i konopi oraz tkalni w Głogowie, Stow. zarej. z ogr. odpow.

Konsum rękodzielniczo-mieszkański, stow. zarej. z ogr. por. w Tarnobrzegu.

Spółka budowlana w Tyczynie, Stow. zar. z ogr. poręką.

Katolicki konsum robotniczo-rolniczy w Gaci pow. Przeworsk, Stow. zarej. z ogr. por.

Pierwszy Związek konsumentów „Pomoc“ w Głogowie, Stow. zarej. z ogr. por.

Rolniczo-robotnicze stowarzyszenie spożywcze, Stow. zar. z ogr. por. w Podzwierzyńcu.

Stowarzyszenie spożywcze pracowników kolejowych w Strzyżowie n/W., Stow. zarej. z ogr. poręką.

Związek rzeźników, masarzy i hadlarzy skór surowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Bochni.

Drukarnia Józefa Fischera w Krakowie.

Maksymiljan Klinger, skład komisowy firmy Medak i Schwatzer w Krakowie, dz. XXII, Twardowskiego 9.

Bank przemysłowy dla królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskim, filja w Rzeszowie.

„Petrolen“ naftowa spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Markus Mozes i Syn, w Rzeszowie.

Biuro spedycyjno-komisowe Hermes, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Trześniów“ naftowa spółka z ogr. por. w Krakowie.

Związek wytwórców likierów i wódek „Likiernia“, Stow. zarej. z ogr. por. w Krakowie.

Krakowska Białoskórnia, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Stowarzyszenie producentów skór surowych, Stow. zarej. z ogr. por. w Przeworsku.

Konsum „Samopomoc“ w Czarnym Dunajcu, Stow. zarej. z ogr. por.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze,

Stow. zarej. z ogr. por. we Włosaniu, pow. Podgórze.

Spółka mleczarska w Kobylecu, pow. Bochnia, Stow. zarej. z ogr. por.

Kochanowski, Morawski, Schindler i Sp. Parowa fabryka dachówek i cegielnia, Spółka z ogr. odpow. Krakowie.

Leserkiewicz i Ska w Krakowie, filja w Rzeszowie.

Chłopsko-robotnicze Stowarzyszenie spożywcze w Zagórzcu, poczta Babice koło Alwernii, Stow. zarej. z ogr. por.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze, Stow. zarej. z ogr. por. w Mogilanach.

Konsum Nosei Massu, Stow. zarej. z ogr. por. w Krakowie.

Chłopsko-robotnicze Stowarzyszenie spożywcze, Stow. zarej. z ogr. por. w Pychowicach pow. Podgórze.

Konsum Israet, Stow. zarej. z ogr. por. w Krakowie.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Szczakowej (miasto), Stow. zarej. z ogr. odpow. Kopalnie węgla Psary, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Gwiazda“ Związek handlowy, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Inżynierowie Fr. Ksawery Glazer i Jan Kwiatkowski w Krakowie.

Fabryka wyrobów żelaznych i metalowych I. Garde, Spółka z ogr. por. w Krakowie.

Związek przemysłowy i handlowy w Krakowie, Spółka z ogr. odpow.

Fabryka przetworów tłuszczowych w Trzebini, Spółka akcyjna w Krakowie.

Norwęgsko-polskie Towarzystwo handlowe Nor-Pol, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Nadwiślańska spółka handlowa, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Wrzos“, Dom komisowo-handlowy w Krakowie ul. Krowoderska 7.

Dom rolniczo-handlowy St. Burtan i Ska. Import et Export, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Rosenfeld et Seltenreich“ w Chrzanowie. Konsum robotniczy w Oświęcimiu, Stow. zarej. z ogr. por.

Ludowe Stowarzyszenie spożywcze w Jawiszowicach, Stow. zarej. z ogr. por.

„F. Lesiecki i Ska“ w Krakowie.

Kleimmunn-Blumenkranz-Engelhardt i Falek, przemysł drzewny i tartaki parowe, w Krakowie ul. Dietłowska 99.

Spółka spożywcza „Samopomoc“ w Szlachitowej, Stow. zarej. z ogr. por.

Jankowski et Wolf, Skład węgla, drzewa i artykułów budowlanych w Krakowie.

Mieszkańska Kasa zaliczkowa w Tyczynie. Stow. zarej. z ogr. por.

Spółka automobilowa w Rzeszowie, Spółka z ogr. por.

Ludowe stowarzyszenie spożywcze „Wyzwolenie“ w Lipowej, Stow. zarej. z ogr. por.

Ludowe Stowarzyszenie spożywcze w Soli, Stow. zarej. z ogr. por.

Wykreślono firmy:

Filja Firmy Goldlust i Ska w Nadbrzeziu, agencja spedycyjna.

Back i Fehl w Krakowie.

Spółka szewców i rymarzy dla dostaw obrony krajowej w Dobczycach, Stow. zarej. z ogr. por. w likwidacji.

Czeski Bank przemysłowy w Pradze, filja w Krakowie.

Stowarzyszenie wzajemnej poręki kredytowej przy Chrześcijańskim Towarzystwie, Stow. zarej. z ogr. por.

Władysław Jankowski — Hurtownia i detajliczna sprzedaż węgla w Krakowie.

Pierwsza galicyjska fabryka sztucznego lodu w Krakowie, Kosobucki i Ska.

BIURO KOLEJOWE IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE z oddziałem dla reklamacji należności frachtowych

udziela kupieckim i przemysłowym interesentom okręgu ustnie, telefonicznie lub pisemnie informacji i porady we wszystkich sprawach, związanych z ruchem kolejowym, z wyjątkiem spraw natury technicznej.

W szczególności podaje biuro kolejowe stawki frachtowe na przewóz towarów na podstawie obowiązujących taryf oraz udziela wyjaśnień we wszystkich kwestjach przewozowych.

Reklamacje, wynikające z przewozu towarów skutecznia Biuro kolejowe Izby albo za ryczałtowo, z góry umówionem rocznem wynagrodzeniem albo pobiera:

20% od kwot uzyskanych gotówką z tytułu zwrotu nadpłaconych należności kolejowych oraz z tytułu odszkodowania za spóźnienie czasu dostawy,

10% od uzyskanych gotówką kwot z tytułu wynagrodzenia za straty na wadze, za uszkodzenie lub zaginięcie przesyłek,

4% od likwidowanych kwot refakcyjnych,

5% od owych kwot, o które się Zarząd kolejowy z tytułu dopłaty do przewoźnego od stron upomina, a które na interwencję Biura kolejowego zostały opuszczone.